

SAMORZĄDY DLA KSIĄŻKI

Deklaracja samorządowców i środowiska ludzi książki

Kraków, 24 października 2019

Dzieła myśli ludzkiej upowszechniane współcześnie w formie książkowej utrwalane były przez tysiąclecia na glinianych tabliczkach, wykuwane w kamieniu, pisane na papirusie lub skórzanym kodeksie. Techniki druku zmieniały się od czasów Gutenberga aż po obecne technologie informatyczne. Mimo to lektura książki nadal będzie tą kreatywną czynnością człowieka, bez której niemożliwy jest jego rozwój. To właśnie dzięki stałemu czytaniu nabywamy umiejętność dialogu i krytycznego myślenia, wzrasta także nasza przedsiębiorczość.

Tymczasem Polacy czytają mało. Czytamy znacznie mniej niż nasi sąsiedzi - Czesi, Niemcy, Francuzi czy Szwedzi.

Niezależnie od formy twórczości artystycznej, edukacyjnej i naukowej książka pozostaje jednym z podstawowych dóbr kultury, które mają decydujący wpływ na los jednostek i społeczeństw. Sukces edukacyjny człowieka jest w znaczącym stopniu pochodną wykształcenia nawyku czytania. Rozwój osobisty, poziom satysfakcji z życia oraz sukcesy zawodowe i społeczne zależą - co potwierdzają badania socjologów, psychologów czy też neurologów i pediatrów – od częstotliwości kontaktu z książką i zaangażowania w lekturę od najmłodszych lat. Wiele problemów społecznych i cywilizacyjno-kulturowych demokratycznego społeczeństwa, związanych z kształtowaniem ducha wolności i tolerancji oraz z adekwatnym reagowaniem na złożone wyzwania współczesności, ma swoje źródło między innymi w niedostatku czytania.

Bez wzrostu liczby osób czytających stale Polacy nie będą innowacyjni i konkurencyjni ani w biznesie, ani w nauce, ani w działalności społecznej i politycznej. W dłuższej perspektywie wszechstronny rozwój i pomyślność całego kraju i społeczności lokalnych zależą od powszechności dostępu do książki i – co ważne - nawyku korzystania z tego dobrodziejstwa.

Upowszechnienie czytania w Polsce jest zadaniem każdego z nas.

Cywilizacyjnie jest to dziś jedno z najistotniejszych wyzwań.

My, zebrani w Krakowie samorządowcy oraz przedstawiciele środowisk i instytucji związanych z książką, świadomi stojących przed nami zadań, deklarujemy wolę wspólnego działania i apelujemy do władz publicznych wszystkich szczebli, mecenasów prywatnych oraz społecznie odpowiedzialnego biznesu o wspólną pracę i szczodre inwestycje na rzecz upowszechniania czytania książek w Polsce. Stwórzmy rozległą sieć ludzi zaangażowanych w edukację czytelniczną i razem budujmy społeczeństwo ludzi czytających.

Spotykajmy się co roku podczas Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie, Mieście Literatury UNESCO, aby:

- (1) pokazywać dobre praktyki rodzime oraz zagraniczne w zakresie czytelnictwa i dzielić się doświadczeniami,
- (2) omawiać możliwości współpracy na linii samorządy – władze centralne – organizacje pozarządowe – biznes,
- (3) budować współpracę między wszystkimi aktorami sceny: pisarzami, poetami, ilustratorami, tłumaczami, wydawcami, księgarzami, a także stowarzyszeniami zrzeszającymi te środowiska, organizacjami pozarządowymi, instytucjami rządowymi, organizatorami festiwali, bibliotekami, mecenasami oraz biznesem zainteresowanym włączaniem upowszechniania czytania w swoje cele zrównoważonego rozwoju,
- (4) dokonywać przeglądu wielkości nakładów ponoszonych na infrastrukturę czytelnictwa, wydarzenia wspierające czytelnictwo i na pomoc twórcom, wydawcom i księgarzom.

Aby zapewnić ramy instytucjonalne dla wyżej opisanych działań, postanawiamy powołać interdyscyplinarny zespół złożony z przedstawicieli samorządów oraz w/w środowisk, który będzie pracować nad zadaniami ustalonymi w pkt. 1 – 4 i przygotowywać program corocznych spotkań.

Deklaracja uczestników debaty „Samorządy dla książki” przyjęta 24 października 2019 roku w Krakowie, przygotowana przez Prezydenta Miasta Krakowa, Prezesa Polskiej Izby Książki oraz Prezes Targów w Krakowie sp. z o.o.